



## Uznesenia

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Predajná, ktoré sa konalo dňa 9. marca 2017

### Uznesenie č. 113/2017

OZ berie na vedomie Správu hlavnej kontrolórky o stave pohľadávok k 31. 12. 2016 bez pripomienok.

### Uznesenie č. 114/2017

OZ berie na vedomie Správu hlavnej kontrolórky o kontrole vybavovania žiadostí, sťažností a petícií za rok 2016.

### Uznesenie č. 115/2017

OZ schvaľuje podľa § 9 ods. 2 písm. a) a § 9a ods. 8 písm. e) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov predaj pozemkov vo vlastníctve obce Predajná, v k. ú. Predajná, zapísaných na LV č. 558, a to: par. KN – C č. 1140/1 o výmere 805 m<sup>2</sup>, druh pozemku trvalý trávny porast, par. KN – C č. 1140/2 o výmere 946 m<sup>2</sup>, druh pozemku trvalý trávny porast, pani Andrei Andrišekovej, trvale bytom Kramlište 323/323, Predajná 976 63 za kúpnu cenu 3,99 €/m<sup>2</sup> z dôvodu hodného osobitného zreteľa, ktorým je, že verejná obchodná súťaž, ktorú vyhlásilo OZ obce Predajná uznesením č. 80/2016 zo dňa 24. 11. 2016 nebola úspešná a pozemok sa nepodarilo predáť za minimálnu kúpnu cenu 4 €/m<sup>2</sup>.

### Uznesenie č. 116/2017

OZ schvaľuje podľa §9 a § 9a) ods. 9 písm. c) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov zámer na prenájom nehnuteľnosti, pozemku vo vlastníctve obce Predajná, v k. ú. Predajná zapísanom na LV č. 1200, parcela č. KN-C 1042/1 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 4,75 m<sup>2</sup> za nájomné vo výške 4 €/m<sup>2</sup>/ročne, z dôvodu hodného osobitného zreteľa, ktorým je malá výmera pozemku.

### Uznesenie č. 117/2017

OZ schvaľuje odporúčanie stavebnej komisie na:  
- prepracovanie projektu – Značenie ciest – zmena umiestnenia retardérov, doplnenie prechodu pre chodcov, doplnenie zákazu vjazdu autám nad 12 t, doplnenie dopravného značenia pri predajni FRESH,  
- vybudovanie betónových schodov na ul. Farská – prechod z autobusovej zastávky,  
- doplnenie verejného osvetlenia – rodin-

## Deň matiek

Každoročne je druhá májová nedeľa venovaná všetkým mamám, mamkám, mamičkám. Tento rok pripadol Deň matiek na 14. mája. V tento deň sa v spoločenskom dome poďakovali deti mamičkám za ich lásku a obetavosť pestrou kyticou básničiek, pesničiek a príjemných melódií. Vystúpili žiaci ZŠ s MŠ v Predajnej a pedagógovia ZUŠ Valaská.



ný dom p. Bevilaqua, cesta do Kramlištia.

### Uznesenie č. 118/2017

OZ berie na vedomie Správu o platení daní a poplatkov za rok 2016.

### Uznesenie č. 119/2017

OZ berie na vedomie:

- Informáciu starostky obce o predložení projektového zámeru na modernizáciu technického vybavenia ZŠ s MŠ v Predajnej v rámci IROP na MPRV SR

vo výške 163 938,88 €.

- Informáciu starostky obce o podpísaní delimitačného protokolu MH SR na pozemky pod miestnymi komunikáciami na ulici Podhrádok a Školská.
- Informáciu starostky obce o možnosti získania dotácie na rekonštrukciu Hasičskej zbrojnice.
- Informáciu starostky obce z rokovania s MŽP SR ohľadom gudronových jám.

Pokračovanie na str. 2

- Informáciu starostky obce o žiadosti na predsedu vlády o pomoc vo veci projektu pozemkových úprav v našej obci, na ktoré prebehla verejná obchodná súťaž.
- Informáciu starostky obce o podaní žiadosti na havarijný stav telocvične v ZŠ s MŠ Predajná.

### Uznesenie č. 120/2017

OZ **schvaľuje odkúpenie novovytvoreného pozemku**, parcely KN-C č. 114/5 o výmere 10 m<sup>2</sup> vedenej ako zastavaná plocha, ktorá bola odčlenená geometrickým plánom č. 36639729-327/16 zo dňa 12. 12. 2016, úradne overený Okresným úradom v Brezne, katastrálnym odborom dňa 19. 12. 2016 pod číslo 669/2016, z pôvodného pozemku parcely KN-C č. 114/1 o výmere 751 m<sup>2</sup> zapísaného na LV č. 428, ktorý je vo vlastníctve Železiarni Podbrezová, a. s. za **kúpnu cenu 10 €/ m<sup>2</sup>**.

**Podmienky predaja**, a to:

Obec Predajná zabezpečí výkop na uloženie potrubia pitnej a požiarnej vody, nakoľko je potrebné vybudovať jeho preložku. Preložku potrubia vykonajú Železiarne Podbrezová a. s. a náklady na ňu budú vyfakturované Obci Predajná – podľa vyjadrenia prevádzkarne energetiky sú predpokladané náklady na preložku vo výške 110,51 €

### Uznesenie č. 121/2017

OZ **deleguje** v zmysle § 5 ods. 1, ods. 4 a ods. 7 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v z. n. p. Ing. Petra Štefeka, poslanca OZ za člena Rady školy pri ZŠ s MŠ Predajná.

## Uznesenia zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Predajná, ktoré sa konalo dňa 27. apríla 2017

### Uznesenie č. 124/2017

OZ **berie na vedomie**

Predkladacia správa:

Dňa 27. 2. 2017 vyhlásila Slovenská inovačná a energetická agentúra ako sprostredkovateľský orgán pre **Operačný program Kvalita životného prostredia** v zastúpení Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky ako riadiaceho orgánu pre Operačný program Kvalita životného prostredia Výzvu na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok so zameraním: Zníženie energetickej náročnosti verejných budov, Kód výzvy: OPKZP-PO4-SC431-2017-19, Prioritná os: 4 Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch, Špecifický cieľ: 4.3.1 Zníženie spotreby energie pri prevádzke

verejných budov, Operačný program: Operačný program Kvalita životného prostredia. Jednou z podmienok poskytnutia príspevku je aj podmienka finančnej spôsobilosti žiadateľa na spolufinancovanie projektu. Výška spolufinancovania projektu zo strany žiadateľa sa stanovuje ako rozdiel medzi celkovými oprávnenými výdavkami projektu a žiadaným NFP, spolu s prípadnou celkovou výškou neoprávnených výdavkov identifikovaných na základe zníženia výšky celkových oprávnených výdavkov v dôsledku plánovanej úspory energie na vykurovanie. Predpokladané náklady projektu sú 153 138,99 s DPH. Výška spolufinancovania zo zdrojov prijímateľa je 5 %. Na základe vyššie uvedeného predkladáme na schválenie.

OZ **schvaľuje**

1. predloženie žiadosti o nenávratný finančný príspevok (NFP) v rámci Výzvy na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok z programu Kvalita životného prostredia 2014-2020, vyhlásenej 27.2.2017, Kód výzvy: OP KZP-PO4-SC431-2017-19, Prioritná os: 4 – Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch, Špecifický cieľ: 4.3.1 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov, na realizáciu projektu: **Obnova obalových konštrukcií materskej školy v obci Predajná – zníženie energetickej náročnosti**,

ktorý bude realizovaný obcou Predajná

2. zabezpečenie realizácie projektu v súlade s podmienkami poskytnutia pomoci;
3. zabezpečenie finančných prostriedkov na spolufinancovanie realizovaného projektu vo výške rozdielu celkových výdavkov projektu a poskytnutého NFP v súlade s podmienkami poskytnutia pomoci, t.j. vo výške 5 % , čo predstavuje sumu max. 7 660 eur s DPH.

a/ informácie o možnosti získania NFP na projekt „Obnova obalových konštrukcií materskej školy v obci Predajná – zníženie energetickej náročnosti“,

b/ stanovisko hlavnej kontrolórky obce k spolufinancovaniu projektu „Obnova obalových konštrukcií materskej školy v obci Predajná – zníženie energetickej náročnosti“.

OZ **schvaľuje**

a/ Predloženie žiadosti o nenávratný finančný príspevok na Operačný program kvalita životného prostredia kód výzvy: OPKZP-PO4-SC431-2017-19 na projekt : „ Obnova obalových konštrukcií materskej školy v obci Predajná – zníženie energetickej náročnosti“

b/ Výšku spoluúčasti a to 5% z celkových oprávnených výdavkov čo predstavuje 7 660 eur s DPH.



**Dňa 21. marca 2017** prišli občania Predajnej na Námestie Juraja Pejku, aby si pripomenuli výročie oslobodenia obce a vzdali úctu tým, ktorí sa pričínili o našu slobodu. Piety akt sa konal pri pamätníku padlých. Starostka obce Ing. Čontofalská spolu so zástupcami obce a členmi ZO JDS v Predajnej položili k pamätníku kyticu kvetov na znak vďaky našim spoluobčanom, ktorí sa príchodu slobody nedožili.

Ing. M. Boberová

## Ešte na tému Vel'ká noc

Začala jar, aj keď aktuálne počasie nie je práve jarné. Tohtoročné veľkonočné počasie predviedlo počas voľných dní všetky svoje podoby. Apríl neostal svojej povesti nič dlžný. Zubaté slniečko, vietor, dážď a v niektorých častiach regiónu i sneh. Len tie teplé dni akosi chýbali. Napriek počasiu s veľkonočnými sviatkami sa spája oddych, tradície, návšteva kostola a v posledných rokoch možno aj lyžovačka. Veriaci si tento najdôležitejší kresťanský sviatok aj patrične uctili. Dodržali zvyky spojené so Zeleným štvrtkom, Veľkým piatom, Bielou sobotou, Veľkonočnou nedeľou i Veľkonočným pondelkom. Pondelkové polievanie má každoročne zabezpečiť dievčatám krásu a zdravie a šibaním sa má z prútia preniesť životodarná sila na človeka. Mnohé dievčatá, slečny a ženy akosi v tom šibaní a polievaní tradičnú symboliku nevidia. Veľa rodín dokonca trávi sviatky jari na lyžovačke či na výletoch v prírode.

I počas tohtoročnej Veľkej noci bola v regióne Horehronia, konkrétne v Mýte pod Ďumbierom, naplánovaná a zrealizovaná akcia Veľkonočné radosti. V areáli Ski Centrum Mýto vystúpil DFS Klások, folklórny súbor Haviar, bičom plieskal Lukáš Janoška z Pohorelej a inštruktori lyžiarskej školy symbolicky pochovali lyžu, a tak sa definitívne rozlúčili s lyžiarskou sezónou.

Či sme veľkonočné sviatky strávili tradične, alebo po svojom, verím, že načerpaná energia z voľných dní nám vydrží čo najdlhšie.

M. Vaníková

## SPOD zasadal v Predajnej



Dňa 25. apríla sa v našej obci uskutočnilo **zasadnutie Spolku pre obnovu dediny**, za účasti generálneho riaditeľa Slovenskej agentúry životného prostredia Ing. Martina Lakandu (na foto vľavo) a podpredsedu ZMOS a predsedu Komory obcí Lubomíra Lörincza (na foto vpravo).

**Spolok pre obnovu dediny (SPOD)** je neziskové občianske združenie fyzických a právnických osôb usilujúce o skvalitnenie života na vidieku a zušľachtenie dediny. SPOD podporuje vládny program obnovy dediny, súťaž Dedina roka, ktorú vyhlasuje Ministerstvo životného prostredia SR prostredníctvom Slovenskej agentúry životného prostredia a poriada Inšpiračné školy vidieka.

zických a právnických osôb usilujúce o skvalitnenie života na vidieku a zušľachtenie dediny. SPOD podporuje vládny program obnovy dediny, súťaž Dedina roka, ktorú vyhlasuje Ministerstvo životného prostredia SR prostredníctvom Slovenskej agentúry životného prostredia a poriada Inšpiračné školy vidieka.

## Pochovávanie basy

Fašiangy na dedine vyvrcholili vždy týždeň pred Pôstnym obdobím. V minulosti bývali verejné ľudové hostiny, na ktoré sa pozývali susedia, známi, priatelia. V utorok, posledný fašiangový deň, sa končili zimné radovánky. V období pôstu sa v domácnostiach mäsové pokrmy nepripravovali. Popolcovou stredou sa začínalo Pôstne obdobie, ktoré trvalo presne štyridsať dní a končilo na Zelený štvrtok.

Pradávané zvyky, ktoré nás zavedú do romantických čias, aké ešte pred desaťročiami prežívali naši starí rodičia si obnovujeme už len v spomienkach. Prechodné obdobie medzi zimou a jarou sú symbolom veselosti, zábavy a hodovania. Neodmysliteľnou súčasťou v minulosti boli aj tradičné fašiangové hry, v rámci ktorých boli predvádzané magicko-rituálne úkony. Po dedinách išli v sprievode mladí ľudia preoblečení v rôznych maskách – tie ich mali chrániť pred negatívnymi silami. Na poslednej fašiangovej zábave sa ukončia všetky zábavy a predvedie sa symbolické pochovávanie basy, ktorej základným motívom bol zákaz zábav počas nasledujúceho pôstu. Pred polnocou, keď je zábava v najlepšom, basa sa musí pochovať. Nastáva čas plaču a nárekov. K base pristupuje kňaz, otvorí pohrebnú knihu a spieva: „Dolores, dolores, naučia ťa v pekle móres.“ S basou sa lúčia všetci prítomní a spievajú pieseň: „S bohom tu spočívaj, basa premilá, aby si sa k Veľkej noci zobudila.“

V Predajnej sa „POCHOVÁVANIE BASY“ uskutočnilo 28. februára v Spoločenskom dome. Ďakujeme všetkým, vďaka ktorým sa táto skvelá akcia uskutočnila. Je to Kultúrna komisia pri OZ, ktorá pripravila sálu a výbornú večeru. Luboš Ofúkaný a naši hasiči a dievčatá /plačky/, p. Kováčik /kňaz/, pochovávali basu so všetkou úctou. Ďalej ďakujeme všetkým maskám, kapele Horec, sponzorom, ktorí darčekom obohatili karnevalovú tombolu a členkám ZO JDS, ktoré priniesli koláče a šišky /fánky, krapne, pampúchy/ - typické pochúťky fašiangového obdobia.

Je smutné, že len málo ľudí z obce sa prišlo zabaviť /väčšinou seniory/. Nabudúce pridte všetci! Neobanujete!

Ing. M. Boberová, ZO JDS Predajná

## Deň víťazstva nad fašizmom

Druhá svetová vojna zasiahla takmer všetky kontinenty. Zapojilo sa do nej 61 štátov. Začala dňa 1. 9. 1939 útokom Nemecka na Poľsko. Skončila kapituláciou Nemecka 8. 5. 1945. Počet obetí sa odhaduje od 50 do 62 miliónov. Šesť rokov vojnového besnenia prinieslo nové zbrane, atómové bomby, koncentračné tábory, zločiny, obeť, utrpenie,... Naša generácia sa o tejto etape dejín dozvedá z kníh, filmov či z muzeálnych expozícií. Tento najkrvavejší a najrozsiahlejší konflikt v dejinách si pripomenieme 8. mája dňom pracovného pokoja. Česť pamiatke tým, ktorí položili životy a prispeli k ukončeniu vojny!

## Z LÁSKY K DOMOVINE - Krajská prehliadka ZPOZ v Predajnej

27. apríla sa v priestoroch obradnej siene Obecného úradu uskutočnil XXV. ročník krajskej prehliadky Združenia Zborov pre občianske záležitosti Človek - človeku v SR, ktorú usporiadala Krajská rada Z ZPOZ a obec Predajná

Tohtoročná prehliadka pod názvom „Z lásky k domovine“ bola zameraná na občianske obrady, rodinné, spoločenské, spomienkové, zvykoslovné slávnosti a slávnosti samospráv. V prehliadke vystúpili kolektívy z obcí: Badín (udelenie



ceny starostu), Ráztoka (Príhovor starostky pri prvom zasadnutí OZ), Tomášovce (Mesiac úcty k starším - prijatie jubilantov), Rimavská Baňa (Deň mlobce - výročie prvej písomnej zmienky io obci), Cinobaňa (Ocenenie významnej osobnosti obce), Mýto pod Ďumbierom (Ocenenie občanov pri 400. výročí prvej písomnej zmienky o obci) a mesta Brezno (Prijatie ZPOZárov regiónu Trenčín pri výmene skúseností). Súčasťou programu bola aj metodická pomoc a konzultácie týkajúce sa obradov a slávností.

## Návšteva v stacionári v Nemeckej

Členky ZO JDS Predajná dňa 29.03.2017 navštívili seniorky v stacionári IMPULZ v Nemeckej. Do tejto „Škôlky pre dôchodcov“ radi chodia aj občania z Predajnej. Má to svoje výhody – domáce prostredie počas dňa, vyplnený voľný čas, stretávanie sa s ľuďmi, aktivizácia, podpora samostatnosti, odborné prednášky, aktivity podľa záujmu /čítanie, ručné práce, oddych, prechádzky, výlety/. Presvedčili sme sa o šikovnosti žien v tomto zariadení. Vyrobajú a tvoria doslova umelecké práce v pracovnej miestnosti.

V spoločenskej miestnosti nás privítala Bc. Renáta Liptaiová. Návšteva prebiehala v družnej debata. Spolu sme si všetci pocvičili i precvičili pamäť a nechýbali ani spomienky na staré – mladé časy. Pochutnali sme si na čerstvej bábovke a čaji. Čas s príjemnými ľuďmi rýchlo ubehol. Je dôležité, aby klienti na sklonku života prežili roky v peknom prostredí, príjemnej komunite a v starostlivosti erudovaných pracovníkov. Zaslúžia si, aby im boli poskytnuté kvalitné sociálne služby.

V Dennom stacionári v Nemeckej pracuje Bc. Renáta Liptaiová - koordinátor DS Nemecká a asistent sociálnej práce,

Mgr. Marcela Škultétyová-psychológ, Milena Šimúnová - inštruktor sociálnej rehabilitácie, opatrovateľ, Eva Longauerová - inštruktor sociálnej rehabilitácie, opatrovateľ, Michaela Vaníková - opatrovateľ, Ing. Jana Kortánová - opatrovateľ, dobro-

voľníčky cez UPSVaR - Janka Kuracinová, Henrieta Rybárová, Oľga Ružinská.

„HODNOTA ČLOVEKA NIE JE V TOM, ČO UROBIL PRE SEBA, ALE PRE INÝCH.“

Ing. M. Boberová, ZO JDS Predajná



### UPOZORNENIE – spaľovanie odpadov

**Upozorňujeme občanov, aby neznečisťovali ovzdušie spaľovaním odpadov v domácich peciach, kotloch alebo krboch. Pri takomto spaľovaní vzniká veľa nebezpečných škodlivín.**

„Domáce spaľovanie“ prebieha pri nízkych teplotách a za nedostatku kyslíka. To nestačí na úplné spálenie a rozklad škodlivých látok, pričom vzniká aj mnoho nových, ešte škodlivejších, napr. dioxínov (súhrn 200 chemických látok).

Málokto z tých, ktorí odpad v domácnosti spaľujú, že tým môžu sebe, svojim blízkym a susedom spôsobiť zdravotné problémy. Najviac ohrozené sú malé deti, tehotné ženy a starší ľudia. Škodlivé látky, ktoré pri spaľovaní vznikajú, neunikajú vysoko do atmosféry, ale neviditeľne dopadajú späť do blízkosti miesta, kde sa spaľuje, späť na dom, na záhradu, na úrodu...Končia v našej domácnosti, v našom jedle, v našom tele...

**Odpady, z ktorých vznikajú škodlivé látky spaľovaním v domácnostiach: PLASTY**

Spaľovaním vznikajú a vypúšťajú do ovzdušia napr. ťažké kovy (najmä kadmium a zinok), ktoré môžu spôsobiť vrodené chyby u novorodencov, rakovinu a kontaminovať pôdu. Ftaláty sú obsiahnuté v plastoch ako ich zmäkčovadlá. Vytvárajú rôzne poruchy najmä hormonálneho a reprodukčného systému.

**PAPIER**

Najviac problematické je spaľovanie farebných letákov, časopisov, kriedových a voskovaných papierov. Tie môžu znečistiť ovzdušie ťažkými kovmi, dechtovými látkami, ale ja dioxínmi.

**VIACVRSTVOVÝ KOMBINOVANÝ MATERIÁL (TZV. TETRAPAK)**

Tento materiál nie je len obyčajný kartón, ale tvorí ho niekoľko zlisovaných vrstiev – papiera, polyetylénovej fólie a hliníka,

ktorých spaľovaním unikajú do ovzdušia ťažké kovy.

**DREVOTRIESKA, OKNÁ A STARÝ NÁBYTOK**

Horením náterových hmôt z nábytku a starých okien vznikajú rôzne škodlivé látky i napr. vysoko toxické PCB – polychlórované bifenily, ktoré sú **silne rakovinotvorné**.

**... a riešenie?**

Hore uvedené komodity nepatria do kotlov, ale do kontajnerov na separovaný zber. Najviac rozšíreným a bežne dostupným typom vykurovania je plyn a elektrická energia, ktoré najmenej zafažujú životné prostredie. Ak je už nevyhnutné pristúpiť k vykurovaniu tuhým palivom, tak najlepšie je používať suché drevo a v špeciálnych kotloch aj drevný odpad (pelety, brikety, štiepka...). Drevo však nesmie byť chemicky ošetrované a vlhké, pretože jeho spaľovaním vznikne niekoľkonásobne viac škodlivých látok ako pri spaľovaní suchého dreva.

**Myslime preto na našu obec, občanov, rodiny, deti...**

*Zdroj: internet*



**Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Banskej Bystrici**

### UPOZORŇUJE OBČANOV

Na základe neustáleho zaznamenávania trestnej činnosti páchanej na osobách vyššieho veku (senioroch), polícia upozorňuje občanov, najmä seniorov, aby nepožičiavali peniaze osobám, ktoré nepoznajú, nakoľko môže ísť o podvodníkov a zlodejov. V súčasnom období polícia zaznamenáva prípady, kedy neznáme osoby (páchatelia) volajú starším osobám na pevnú linku alebo mobil a predstavujú sa v telefóne ako ich príbuzní alebo známi (najčastejšie vnuk, brat, vnučka, syn a podobne). Žiadajú požičať peniaze na rôzne účely (napr. kúpa auta, nehnuteľnosti, či vyplatenie dlhu) a ubezpečujú ich, že peniaze v krátkej dobe vrátia.

**Páchatelia volajú niekoľkokrát za sebou, aby znemožnili seniorovi preveriť, či naozaj volá jeho príbuzný alebo známy. Ak senior nemá doma peniaze, sú mu ochotní poslať aj taxík, aby išiel vybrať peniaze do banky.**

Následne uvedú, že kvôli zaneprázdnenosti nemôžu prísť pre peniaze a preto posielajú kolegu, asistentku alebo inú osobu.

**Polícia preto odporúča seniorom, aby si vždy overili, či naozaj volá ich príbuzný a aby peniaze nedávali cudzím osobám, aj keď tvrdia, že ich posielala ich príbuzný.**

Polícia ďalej upozorňuje, že páchatelia oslovujú seniorov aj pod inými vymyslenými legendami (zámienkami) za účelom, aby od nich podvodne vylákali peniaze alebo ich okradli o ich celoživotné úspory.

K najznámejším legendám patrí, že páchatelia vystupujú ako pracovníci elektrární, vodární, plynní, sociálnych úradov, či iných inštitúcií, ktorí prišli vrátiť preplatok, vyplatiť sociálny príspevok, zvýšiť dôchodok alebo kontrolujú stav elektromeru a podobne.

Tiež vystupujú ako cudzinci, ktorí sa pýtajú na cestu do nemocnice a následne pýtajú peniaze na operáciu ich príbuzného, ktorý mal dopravnú nehodu a leží v nemocnici v kritickom stave. V neposlednom rade vystupujú ako predávajúci a na tovar (napr. vlnené prikrývky, masážne stroje, zdravotnícke pomôcky) ponúkajú výrazné zľavy alebo darčeky zadarmo. V mnohých prípadoch však môže ísť o podvodníkov, ktorí sa snažia získať dôveru seniorov, následne sa dostať do ich príbytkov, lokalizovať miesto ich úspor a v nepozorovanej chvíli ich okradnúť o nemalé finančné prostriedky, šperky alebo iné cennosti.

**Polícia preto zdôrazňuje, aby seniori nevpúšťali neznáme osoby do svojich príbytkov, neboli s nimi osamote a neukazovali, resp. nevyberali pred nimi peniaze, nakoľko páchatelia ovládajú veľa spôsobov ako odlákať pozornosť seniorov a v nestráženej chvíli im ukradnú celoživotné úspory.**



### Deň Zeme

Po prvom jarnom dni si intenzívnejšie uvedomujeme príchod najkrajšieho ročného obdobia –

jari. Slnko – mocná čarodejka svieti mocnejšie a vďaka nemu sa už aj z hôr stráca ľadová prikrývka. Viac ako inokedy vnímame čaro striedania ročných období. Na jednej strane to znamená oddych, keď sa príroda ukladá na zimný spánok, a na druhej strane jej prebúdzanie.

Jar je začiatkom niečoho nového. Na drevinách sa objavujú púčiky, trávnatý koberec je zelenší, vzduch je voňavejší a spev vtákov akoby nám pripomínal blížiacu sa krásu, keď celá príroda ožije a rozkvitne.

**V mesiaci apríl si pripomíname Deň Zeme.** Aspoň v tento deň sa viac ako inokedy zamýšľame nad tým, že Modrá planéta už dlho znáša správanie nás – ľudí. V posledných desaťročiach však dáva najavo, že nemožno donekonečna ignorovať prírodné zákony a devastovať životné prostredie.

Vážme si život s dostatkom zdravej čistej vody, čistého vzduchu, príbytky, ktoré nemusíme opúšťať, miesta, kde máme ešte stále množstvo slnečného svetla a vody.

*Hanka Filipková*



### Vážme si ženy, a hlavne matky

V 70.-80. rokoch minulého storočia sa blížil marec a s ním sviatok, ktorý potešil všetky ženy - 8. marec - Medzinárodný deň žien. Mali sme ho rady, lebo sme dostali kvietok, sladkosti, občerstvenie, a aj od detí maličkosti. Dodnes ich niektoré mám. Okrem toho sme si mohli spoločne posedieť, čo-to vypiť, „pokecať“ a pobrat sa domov. Jedny skorej, iné sme sa podľa nálady zdržali aj dlhšie. Nerobili sme nič zlého, len tárali a tárali a bolo nám dobre.

V školách to bolo výnimočné, lebo sme boli skoro samé ženy, len pár chlapov.

Spor o konanie osláv tohto sviatku sa začal vo väčších podnikoch, kde sa táto oslava niekedy zvrhla a v rodinách narobila nepokoj. Keďže v tomto období sme už začali zo Západu preberať kadečo - dobré i zlé - začalo sa verejne diskutovať o tom, že treba oslavovať len Deň matiek. Keďže to podporila aj cirkev, väčšina sa pridala na stranu tohto dňa.

V kolektívoch vznikali spory najmä preto, že nie každá žena je, alebo môže byť matkou. Aj u nás sme v jedno popoludnie búrlivo diskutovali na túto tému. V kolektíve sme mali štyri slobodné kolegyne, ktoré ešte neboli matkami - prikláňala som sa aj k nim, lebo mali pravdu jedny i druhé. Mala som totiž skúsenosť, že nejedno posedenie dokázalo poriešiť niektoré spory, a okrem toho sme sa aspoň raz vyobliekali, posedeli, občerstvili sa, a neleteli hneď domov.

Ako som premýšľala, ku komu sa pridať, zjavila sa mi pred očami moja matka. Vravu som síce počula, lebo sa odrážala od stien klubovne, ale oči sa mi neprítomne pozerali na človeka, ktorého som mala veľmi-veľmi rada - moju matku. Bola som v celkom inej dimenzii.

Prvé mi ukazovala ruky. Boli upracované. Vrásokavé a kde-tu aj poudierané. Niektoré kĺby opuchnuté a vyvrátené zo smeru druhých prstov. V duchu som si opakovala, že to nie sú ruky mojej matky, ktoré si pamätám, keď ma pohládzali, ale aj trestali. Vtedy boli silné, ale aj hladké, jemné a nebol na nich ani kúsok zvráskavenej kože.

Toto boli ruky, okolo ktorých som obtáčala „pátričky“, ktoré boli jej najvernejším priateľom najmä večer. Museli ísť s ňou tam, odkiaľ už nebolo návratu. Boli opotrebované, unavené, zošúverené a zostarnuté.

Odrazu sa mi zjavila tvár a zdalo sa mi, že sa usmieva, ako vždy, keď som ju prišla pozrieť, alebo pomôcť sestre poradiť dom. Predstavujem si ju, ako sedí na stolčeku, vyhrieva telo na zapadajúcom teplom slnku. Vždy som jej doniesla štyri veterníky, ktoré mala veľmi rada. Boli plnené krémom a šľahačkou a hneď sa do nich pustila. Vtedy ma vždy upútala jej tvár - bola samá vráska, jedna hlbšia, druhá dlhšia a strácala sa v tých postriebrených vlasoch, jemne kučeravých. Zdalo sa mi, že je to vráska, ku ktorej prišla, keď som sa narodila.

Bola som prvá, čo je pre matku najťažšie, lebo nemá žiadne skúsenosti a jej matka, čo by bola pomohla, bola ďaleko. Bývala som často chorá, takže prišli noci, kedy nezažmurila oka, potom som bola typ dieťaťa, ktoré sa málo zdržiavalo doma, stále som utekala medzi deti či dorast do telocvične alebo na ihriská. Volejbalová a basketbalová lopta boli mojimi najlepšimi priateľmi. Často som zabudla prísť aj na obed. Keďže ma nemohla ísť hľadať, lebo sme sa už rozrástli o mladšiu sestru, vráska na tvári sa len prehlbovala a predlžovala.

Potom prišla ďalšia rana, pre ňu aj pre mňa, keď ma pre otcov posudok neprijali na pedagogickú školu pre MŠ. Bol to pre mňa druhý sen - robiť s deťmi.

Vychodila som teda priemyselnú školu textilnú - čo ma vôbec nebavilo. Ale vtedajších vodcov národa to vôbec nezaujímalo. Potrebovali veľa pradiarov a tkáčok do továrne v Rybárpoli. To bolo hlavné, to nám niektorým potvrdili aj naši profesori, ktorí sa nebáli otvoriť si ústa, lebo boli na Slovensku známi svojou prácou nesúvisiacou s ich povoláním.

Taký bol aj profesor Uhlár - zberateľ a autor kníh o nárečiach na Slovensku. Dvakrát som mu aj ja pomáhala, keď som už učila

v Predajnej. Zaujímali ho slová, hlavne z Jasenia a Dolnej Lehoty.

Keď mi oči padli na matkinu tvár, akoby mi vravela, že som už svojim myslením zašla ďaleko, keď sa mi už mimo domova darilo. Vypadla mi doba, keď som odchádzala do Banskej Bystrice. Mala som 18 rokov, nevedela som ani variť, ani piecť, a vráska na jej tvári sa mi pred očami začala prehlbovať - a pribudli ďalšie.

Bála sa o mňa, lebo som párkrát na dlhšie odchádzala z domu. Dovtedy ona vytvárala domov pre všetkých z našej rodiny. Nechcela, aby sme z domu utekali. Boli sme vždy v teple, v otvorenom náručí. Bolo to aj miesto odpúšťania a prosby o pomoc. Učila nás, že od rána máme konať tak, aby sme si mali kde zložiť hlavu, že musíme dať svojmu životu zmysel, naplňovať ho každý deň tvorbou, prácou a zápasom za spravodlivejší svet. Cítila sa, akoby zostupovala po rebríku, prechádzala po tých istých stupienkoch, ako keď bola malá - ibaže išla v opačnom smere - nadol. Jej schopnosti sa zmenšovali, pocítila starnutie, bolesť z postupného rozpadu svojich schopností, hoci je to prirodzená časť života - nechcela byť v období, keď staroba vyvoláva súcit od blízkych a známych.

Tie vrásky na jej tvári sa mi prihovárali, že sa vytvorili aj pre mňa, a jej obavy boli o to väčšie, že som bola zase prvá, ktorá odchádzala spod jej chrániacich krídel.

Pozrela som na matku, ako s chuťou „papká“ už druhý veterník a pomaly sa tá tvár stratila a ja som sa zasa vrátila medzi svoje ešte stále súperiace kolegyne.

Po tomto zážitku som si uvedomila, že podporím aj tú, aj tú skupinku. Pôjdem na akcie obidvoch, dokonca som potom aj niektoré pripravovala, lebo oslavovať treba aj všetky ženy, aj matky, bez ktorých by sme ani jedny, ani druhé neexistovali.

Popri všetkých nespravodlivostiach tohto sveta voči ženám či matkám, mladým či zostarnutým, existujú princípy, ktoré zabezpečujú našu rovnosť. Prvým princípom je čas, ktorý rovnako plynie bohatej či chudobnej, mladej či starej. Druhým princípom je bumerang, ktorý sa vráti o pár rôčkov aj nám.

Ak niekoho nedokážu presvedčiť tieto princípy morálky a etiky, nech pamätá na seba a na stroj času, ktorý tiká v jeho srdci, práve tak, ako v srdciach tých skôr narodených.

Majme radi ženy, a hlavne matky, ktoré si to zaslúžia.

### Jarný tábor

Dva dni z jarných prázdnin sa pani učiteľka Maderová venovala žiakom, ktorí sa aj tento rok prihlásili do jarného tábora. Športové aktivity pre našich žiakov pripravil pán učiteľ Mistrík, tvorivé aktivity pán učiteľ Turňa a maľovanie na tvár bolo v réžii Adky zo Slovenskej Lupče. Perfektná rozprávka a atmosféra kina Mostár naše deti príjemne naladili na zvyšok prázdnin.



Vieme, že pracovný diár našich hostí je preplnený termínmi a stretnutiami. O to viac si vážime, že prišli medzi nás. Veríme, že aj ich osobnosť a motivačné rozprávanie prispievajú k tomu, aby naše deti siahali po krásnej literatúre častejšie.



### Envirohry

Pokračujeme v cykle o prírode. Tentokrát pani Kološtová z NAPANTu prišla s náučnými a kreatívnymi hrami medzi štvrtákov.



### Deň narcisov

Sme hrdí na žiakov, ktorí vyjadrili solidaritu a podporu onkologickým pacientom. V piatok 7. apríla 2017 sme sa zapojili do finančnej zbierky a odoslali na konto Lige proti rakovine 162 €. Ďakujeme všetkým, ktorí prispeli!



### „Legoaktivita“

Žiaci 1. triedy s pani učiteľkou Šagátovou sa spolu s predškolákmi a pani učiteľkou Michalkovou zahrali s legom. Témou výtvorov z lega bola Veľká noc. Detičky si rozvíjali manuálne zručnosti a zároveň obnovili priateľské vzťahy vytvorené ešte pred rokom v materskej škole.

### Marec – mesiac knihy

Aktivity na hodinách slovenského jazyka a literatúry sme v marci zamerali na knihu. Čítali sme beletriu, vymieňali si knihy, zorganizovali burzu kníh, tvorili sme rozprávky i krátke básne, navštívili miestnu knižnicu, obľúbenú knihu sme si dokonca doniesli do školského klubu a zorganizovali sme čítanie s osobnosťami.

### Vieme sa správať

Učíme žiakov i slušnému správaniu, a preto aj taká vážna problematika, akou je prevencia proti šikanovaniu, má svoje miesto medzi aktivitami v družine. Slnečné a teplé aprílové dni už vytiahli pani vychovávateľky a družinárov k Bublinke či na kolobežky.

### Čítame s osobnosťami

Predposledný marcový deň bol pre učiteľov a žiakov Základnej školy s materskou školou v Predajnej naozaj výnimočný. Na pôde školy sme privítali vzácnu návštevu. Pre žiakov druhej a štvrtej triedy sme pripravili stretnutie so starostkou obce Predajná, Ing. Tatianou Čontofalskou, s prednostom Mestského úradu Brezno, Mgr. Martinom Juhaniakom a poslancom mesta Brezno, Ing. Martinom Ridzoňom, PhD. Sme radi, že osobnosti nášho regiónu prijali pozvanie, našli si čas a strávili s nami hodinku čítaním úryvkov z knihy Hľadám lepšiu mamu. Čítanie umeleckého textu tak získalo iný, originálny, zaujímavý, ale veľmi príjemný rozmer. Nenútenosť a bezprostrednosť hostí žiaci ocenili i v krátkom rozhovore o knihách. Sladká pozornosť od hostí a spoločná fotografia ukončili netradične prežitú hodinku zrealizovanú pri príležitosti marca, mesiaca knihy.

### Vynášanie Moreny



Aj keď krásna,  
ale preša len Morena,  
vyrobená z kroja a zo sena.  
Symbol zimy utopený v potoku,  
túžime mať  
už sviežu jar na krku.

V pondelok 10. apríla 2017 žiaci prvého stupňa so svojimi pani učiteľkami a členovia miestnej Jednoty dôchodcov vyniesli pohanský symbol zimy Morenu a rozlúčili sa tak so zimným obdobím. Veríme, že už nás čakajú len teplé slnečné dni.

### Zoznámili sme sa



V stredu pred veľkonočnými sviatkami prijali naše pozvanie na zápis rodičia a ich budúci prváčikovia. Prítomným sa prihovorela riaditeľka školy Mgr. Vaníková. Stručné informácie o možnosti

zapísať deti do ZUŠ so sídlom vo Valaskej prišla sprostredkovať Mgr. Škrváňová, riaditeľka základnej umeleckej školy. Potom sa už rodičom a administratívnym formalitám venovala Mgr. Homolová a Mgr. Maderová. So žiakmi pracovali Mgr. Kohoutová a Mgr. Šagátová. Verím, že predškoláci si okrem darčeka odniesli aj dobrý pocit z nového prostredia. Sme radi, že sme sa zoznámili a od septembra sa určite aj spoznáme. M. Vaníková

Obec Predajná a ZŠ s MŠ  
požýva všetky deti na oslavu  
MDD

POĎME SA HRAŤ NA REMESLÁ!

3. jún 2017 o 14.00 hodine

Námestie J. Pejku  
Kalvárska ulica  
areál základnej školy

Program:

- tvorivé aktivity s remeselníkmi
- šport v areáli
- súťažné hry s hasičmi
- chutné občerstvenie

TEŠÍME SA NA VÁS!

## Športové zvesti



### Turisti pozývajú

25. marca 2017 športová komisia a turisti usporiadali prechádzku na Dedečkovu chatu. Počasie bolo parádne! Ak chcete spoznávať krásy Slovenska s nami, tu je kalendár našich túr.

- 22.4.2017 - Otvorenie letnej turistickej sezóny
- 6.5.2017 - Hviezdicový výstup na Hrb
- 10.6.2017 - Súľovské skaly
- 1.7.2017 - Výstup na Chabenec
- 22.7.2017 - Vysoké Tatry - Solisko
- 19.8.2017 - Západné Tatry - Baranec (Tri Kopy)
- 9.9.2017 - Dunajec - Tri Koruny
- 30.9.2017 - Ukončenie letnej turistickej sezóny
- 28.10.2017 - Čierny diel

Lucia Smitková

### PREDAJNIANSKE ZVESTI

- dvojmesačník o dianí v obci zadarmo do každej domácnosti. Vydáva: Obecný úrad Predajná, Námestie Juraja Pejku 67, t.č. 048/6192345, e-mail: obecpredajna@stonline.sk. Šéfredaktorka: Mgr. Michaela Vaníková. Redakčná p. Božena Šulková, Eva Pocklanová, Anna Čunderlíková, Anna Filipková, Lucia Smitková, Lucia Hrašková. Redakcia sídli na obecnom úrade. Reg. OÚ BR - EV 3098/09, ISSN 1339-4576 IČO vydavateľa: 00313751. Dátum vydania periodickej tlače: máj 2017